17de Jaargang Curacao den 20sten Januari 1900. No. 838

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD

PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10.— pa anja.
Un number so fl. 0,20.

Curaçao, 19 Januari.

RATIONALISME.

———(o)———

De oude liberale partij heeft uitgediend. Het einde der 19e eeuw is getuige van haar stuiptrekkingen, en de 20e eeuw zal haar begraven. De jongeren vragen wat anders. Na ongeveer een eeuw lang priesters en papen verslonden te hebben en, bij 't einde van het maal, een sociale indigestie te hebben opgeloopen, vindt men het hoog tijd, de spijskaart te veranderen. De Vierde Stand, die zich met onweerstaanbare kracht naar boven werkt, eischt vooral verbetering van zijn lot.... daar is nog slechts plaats meer voor de partijen, die de eischen der democratie in hun program schrijven : de Katholieken en de socialisten.

Overal gaat het liberalisme meer en meer verdwijnen, voortgestuwd door de onverbiddelijke kracht der beginselen, die logisch leiden tot radicalisme en socialisme.

Om liberalisme en socialisme juist te beoordeelen, moet men deze groote dwalingen op politiek en sociaal gebied bestudeeren in haar bron, d. i. het rationalisme.

Socialisme, liberalisme, rationalisme zijn drie negatieve systemen : de ontkenning, ieder in zijn sfeer, van de bovennatuurlijke Openbaring. Een vluchtige blik slechts doet ons zien, dat socialisme en liberalisme het logisch gevolg zijn van rationalisme.

De mensch is geboren voor de samenleving. Zijne vermogens, zijne zintuigen, zijne veelvuldige behoeften zeggen het ons. Het sociale leven is eene noodzakelijkheid der menschelijke natuur, door Hem gewild, Die in den beginne zeide : Het is niet goed, dat de mensch alleen zij.

Welnu, zoo de samenleving, even als de individuen, van God komt, dan heeft zij ook hare plichten jegens den Schepper. Bij gevolg moet zoowel de samenleving als de macht of het gezag, dat haar vertegenwoordigt, godsdienstig zijn.

Doch, zoo de samenleving een eisch der natuur en van God is, dan zijn ook alle elementen, die een noodzakelijk bestanddeel der samenleving vormen, eveneens van God en de natuur gewild. Tot die onontbeerlijke elementen moeten voorzeker gerekend worden : het gezin, het gezag en de eigendom. Als noodzakelijke levensvoorwaarden voor de maatschappij, zooals zij door God gewild is, kan geen menschelijke macht of wet ze afschaffen.

Hoe geheel anders is de dwaze en verderfelijke dwaling van 't rationalisme aangaande de samenleving en hare noodzakelijke elementen. Wie kent niet het bespottelijk sprookje van Rousseau, den vader der revolutie, en "den wetgever der algemeene verwoesting," zooals Fénélon hem noemt ?

Wat leeren Rousseau en geheel de rationalistische school ? Dat eenige duizenden wilden zich op een mooien dag vereenigd hebben, men weet niet van waar, noch hoe of wanneer, en zich in 't hoofd hebben gezet, dat het noodig was onderling de burgerlijke maatschappij te vormen. De ondervinding van alle eeuwen zegt ons wel, dat geen wilde zich goedschiks de maatschappelijke banden laat aanleggen, zelfs als hij de voordeelen er van onder de oogen heeft, maar Rousseau zegt ons, en dan moet het wel waar zijn, dat op eens de wilden, onze gelukkige voorouders, de behoefte gevoelden eener maatschappelijke samenleving Dit was nu wel heel onverstandig van die wilden, en heel ongelukkig ook voor hen zoowel als voor ons, want de natuur had ons bestemd, altijd volgens het rationalisme, om als leeuwen of tijgers in de wildernissen rond te dolen, want daar zouden wij het hoogste geluk gesmaakt hebben, en zouden onze physieke, verstandelijke en zedelijke vermogens, vrij van allen dwang en alle wet, de hoogste ontwikkeling hebben bereikt. Maar onze voorouders vonden het nu eenmaal beter eene maatschappij te vormen en een gemeenschapsleven te gaan leiden. Zij maakten dan een contract, waarbij zij zich verbonden, de wet van het maatschappelijke leven, als niet te stelen, niet te moorden, enz., te onderhouden. Wijl echter dit leven geen eisch der natuur is, maar enkel een facultatieve toestand, geboren uit een overeenkomst, zoo is het duidelijk, dat wij dit contract kunnen wijzigen of afschaffen.

Ziedaar de leer van Rousseau's *Contract social!* Een werk, dat de wetenschappelijke formule is geworden van 't liberalisme en socialisme.

Immers deze beide dwalingen zijn uit het *Contract social* als uit een vergiftigde bron voortgekomen. Want zoo de menschen het maatschappelijk leven zelf gefabriceerd hebben, dan is dit leven geen eisch der natuurwet, maar eene schepping van den vrijen mensch. Maar dan is de maatschappij ook niet door God, noch door den mensch gesticht, en heeft dus de menschelijke samenleving als zoodanig ook geen verplichtingen tegenover God te vervullen.

Van daar het grondbeginsel van het liberalisme : *volstrekte onafhankelijkheid der burgerlijke samenleving tegenover den godsdienst en de Kerk.* Godsdienst en zedeleer zijn private zaken. De maatschappij, als zoodanig, heeft daar niets in te zien. Zoo leerde Rousseau. Zoo orakelt het liberalisme.

Niets zoo onverbiddelijk als een beginsel. Het rationalisme en het liberalisme, d. i. de onafhankelijkheid van de menschelijke rede en der burgerlijke samenleving van God, heeft logisch geleid tot het alverwoestend socialisme. Immers is de maatschappij *niet* door God maar door den mensch ingesteld, dan is er ook niets in het sociale en politieke leven, dat op de natuurwet berust, m. a. w. dan bestaat er voor de maatschappij geene wet hooger dan de wil des volks.

Het gezin, het gezag, de eigendom : deze drie levenselementen der maatschappij zijn dan instellingen, die enkel berusten op den wil des volks, en die geen recht van bestaan meer hebben van 't oogenblik, dat het volk ze zal hebben veroordeeld.

Rousseau reeds drukte zijn s ijl uit, dat het gezin al niet eerder door het souvereine volk was afgeschaft.

De openbare macht, als uitvloeisel der volkssouvereiniteit, kan door het volk omver worden geworpen. Alle revoluties zijn wettig. Het volk kan zijn eigen werk wijzigen of vernietigen.

Privaat-bezit kan door een pennestreek der volksmeerderheid worden afgeschaft ; van daar de machtsformule der socialisten : "eigendom en wet zijn samen ontstaan en zullen samen sterven." Laten de socialisten niet genoeg de bedreiging hooren, dat de dag, die hun de meerderheid en macht zal bezorgen, de afschaffing zal zien van den eigendom ?

Wat zal het liberalisme kunnen antwoorden, om de geldkist te redden ? Met welk recht spreekt het van *recht*, nadat het God en Zijn recht uit de samenleving verbannen heeft ?

Het zal de roode vlag moeten volgen, of niet meer bestaan.

CHAMBERLAIN.

———o———

Chamberlain is thans *de* groote man. De oorlog, welken hij over Zuid-Afrika heeft doen losbreken, is *zijn* oorlog. Hij is een persoon van groot gewicht. Van zeer laag is hij opgeklommen tot zeer hoog; hij is Engeland's minister van koloniën; en onlangs verleende hem Duitschlands keizer een langdurige audientie.

FEUILLETON.

HONOR I COMBATE.

———o——— (35)

Tabatin dos camina pa bai *Amalienhof*. Si es cochero a cohé es un koe hendenan di *Amalienhof* ta pasa semper, anto lo é mester larga es pueblo Hohnen pa mân robes ; pa falta di conocementoe el a cohé es camina menos conocir, i el a haja sabi noema té ora el a jega den es pueblo. Mirando coe sorpresa na toer camina, el a ripara es jaagdor di Hartenstein, koe biniendo den direccion di Amalienhof, a camna bai na cas di Catarina.

I toer hende sabi koe mester un mei ora pa bai di stacion pa Hohnen.

Asina anto tabata demoenstrar, koe Frans no por a ataca Cristian den mitar di nuebe pa nuebe.

Pa casualidad tabata algun dia pasar koe es baron a leza di es desgracia ai. Mes ora el a skirbi na husticia i nan a jamé pa testigoe. Pa esai també é tabata ai. Ki contentoe toer hende tabata di mira com fácil i liger é tabata respondé toer loké nan tabata puntré. Es hueznan a keda admirar. Asina e wardador di mondi a caba coe su informe.

— En berdad, un bon resolucion, es baron dici pensando. Oenda es jaagdor ta ? E també no a bini ?

Mes ora nan a largé bai. Es baron a hibé i Annemarie na hotel, oenda é ta logeere.

— Manda es homber majan cerca mi. Lo mi mira kiko mi por haci pé.

Es wardador di mondi a bai, i es senjor a bolbé profundizé den es papelnan, koe é tabata ocupar promer.

Nada a moenstra Erna koe su tata no a ripara es profundo consternacion koe tabata presenta riba su cara duranti es combersacion.

Baron Harteneck no a haja ocasion mas di moenstra es jaagdor, sea di ki manera koe ta, su bon sintimentoe. El a pidi su retiro. Senjor Von Steinfels a ofrecé puesto di wardador di mondi na *Falkenhaus*.

Aja Frans lo hiba jioe di es molinero.

* * *

Confianza den Erna Von Harteneck a jena Hans Otto su alma asina tantoe, koe es declaracion, como el a ekiboca den djé, a sagudié té den profundo di su alma. El a keda manera un hende lam dilanti es berdad irrefutabel.

Duranti oranan koe é tabatin necesidad na *Amalienhof* pa regla su cosnan, es asuntoe tabata presenta mas su dilanti. Den es region ai, oenda tin asina tantoe recuerdo agradabel i kerido, é tabata corda algun bez, koe un mal sonjo tabata oscurecé su coerazon i su sintir.

Mainta tempran, el a larga silja cabai, koe semper é ta bai *Amalienhof*.

Scur i tristoe manera aire di es momentoe ai, es castiljo a presenta su dilanti. Despues di es dianan briljante a sigi es dianan húmedo aki ; suela tabata cubrir di sneeuw. Major parti di bentananan, koe tabata cerar, tabata aumenta mas ainda es impresion desconsolador i solitario.

Steinfels a stop su cabai i el a keda para mira su dilanti. El a bin toema despedida, es despedida koe a haci su alma contentoe, muchoe bez koe é tabata cohé camina di castiljo. Un momentoe é tabata sinta inmóvil den silja, penetrando su mes ; despues é tabata hiza su mân drechi manera é tabata doena un último adios i el a bira cabez di su cabai na direcion di cas.

Es homber, koe algun momentoe despues a subi tren, koe tan di purar lo hibé na cas di su tata, tabata manera koe el a bira pober, pobrísimo.

Coe su wowonan duroe cerar el a keda ora largoe coe es deseo ardiente di un hende koe tin sed.

Alafin nan a jega na es stacion chikitoe, koe poco dia pasar é tabatin deseo di bai. Pa gran sorpresa di Hans Otto, es wagen simpel di su tata tabata para dilanti es humilde edificio di stacion. Ora el a jega cerca es wagen i koe el a puntra es cochero kende é tabata spera, es cochero a keda miré admirar. Es pobercito tabata bisa den djé mes, koe su hoben senjor ta masjar admirar. El a trecé un wardador di mondi stranjero na tren i awor é ta contentoe di no mester bai unbez, es homber tabata bisa.

Sin papia un palabra Steinfels a subi den wagen i poco-poco es sjers a toema su camina riba es suela moli. En bano es cochero tabata drai algun bez haciendo observacion riba es cabainan, riba resultado di cosecha i sorto di cosnan asina, coe es hoben. Es hoben, koe anteriormente tabata papia asina tantoe, tabata respondé awor mas corticoe koe ta posibel.

Com tantoe es tata i mama a spanta ora di repiente nan jioe a jega cerca nan. Kiko a socedé? Coe indiferencia di tono é dici:

— Ata mi atrobé.

— Bon binir mi jioe! Es homber a respondé. Bo mama i mi ta semper contentoe, ora nos ta mira bo.

—Bon binir! tabata sona manera un eco for di boca di es tierna muger, koe a jega cerca Hans Otto.

In Engeland is Chamberlain een goed bekende. Of het hier zoo is? Niet bij velen. Wij beproeven daarom een schets naar het beeld, dat van hem gegeven werd in de *Nouvelle Revue* van 1 Dec.

Chamberlain is 63 jaren oud. Hij werd 8 Juli 1836 geboren te Grove-Hill Terrace, Camberwell, in het graafschap Surrey, nabij Londen.

Op 18jarigen leeftijd werd hij in de leer gedaan bij een handelaar in schoenen en aanverwante artikelen en twee jaar later was hij directeur van een fabriek van klinknagels. Deze fabriek maakte zeer spoedig groote zaken door een nieuwe uitvinding, welke aan een Amerikaan verkocht werd. De jonge Chamberlain duldde geen concurrentie en verkocht zelfs zijn waren met verlies, hetwelk den ondergang veroorzaakte van tal van concurreerende huizen, welke hij in bezit zag te verkrijgen en waardoor hij zich het monopolie van de klinknagelfabrikatie in Engeland verzekerde. Toen het zoover was, verkocht hij zijn product tot den prijs, welken hij zelf bepaalde en die tweemaal zoo hoog was als tevoren.

In 1874 verliet hij de zaken: hij had zich reeds een zeer aanzienlijk fortuin verworven.

Na zijn voorspoed in industrieële en handelszaken, voelde hij zich getrokken tot de politiek en dadelijk liet hij zich kennen door buitengewone radicale gevoelens. Hij was voorstander van algemeen stemrecht.... Niets minder dan dat...... in Engeland! Hij was voor neutraal onderwijs, kosteloos en verplicht. Hij toonde zich een krachtig en welsprekend redenaar en.... men luisterde naar hem.

Op 12 September 1870 bracht hij op een groote meeting te Birmingham hulde aan de instelling der Fransche republiek. En hij werd toegejuicht. Hij sprak van vrijheid, gelijkheid en broederschap. Men jubelde hem tegen. Hij, dezelfde man, die het vorig jaar ter gelegenheid der Fashodakwestie zoo afgaf op de buitensporigheden van de francophobie.

In 1874 was Chamberlain burgemeester van Birmingham, waar men op een monumentale fontein de buste zien kan van den tegenwoordigen minister van koloniën. Hij is een dier weinigen, die zich bij hun leven reeds gestandbeeld zien.

Het burgemeesterschap van Chamberlain duurde maar weinig langer dan twee jaren. Hij stichtte daar scholen, die tot model dienden in vele plaatsen van het vereenigd koninkrijk. Hij kocht van verschillende maatschappijen de gasfabrieken, welke zij exploiteerden, en verlaagde door gemeentelijke exploitatie den gasprijs aanzienlijk. Hij bezorgde de stad een waterleiding in eigen beheer en verminderde de belastingen. Hij legde prachtige straten aan, en breidde de voorsteden uit. Hij stichtte musea en bibliotheken en was niet karig om veel op eigen kosten tot stand te brengen. Met minder dan hij gedaan heeft, zou men populair kunnen worden. Chamberlain was populair en is het nog te Birmingham en elders

Als burgemeester van Birmingham moest hij, op zekeren dag, den prins van Wales ontvangen. "Dat zaakje zal mij nog tot schande strekken." zeide hij. Maar de radicaai wist zich toch goed voor te doen bij den prins, die niets anders verwachtte dan een volbloed democraat, getooid met een roode muts, te zien. De burgemeester van Birmingham stond voor hem als een gentleman in *optima forma*, met zijn monocle in het oog en een zeldzame orchidee in het knoopsgat. Hij drukte den prins warm de hand. Een gewoon verschijnsel van democraten, die altijd weer gewone menschen worden als zij met groote lui omgaan. De geillustreerde bladen uit die dagen amuseerden het publiek kostelijk met deze gebeurtenis uit het leven van Chamberlain.

In 1876 kwam Chamberlain in het Lagerhuis. Disraëli, later lord Beaconsfield, was toen minister-president. Chamberlain trad met groote welsprekendheid op ten gunste van den kleinen man, en met kracht ging hij te keer tegen de slavernij. De radicalen uit het parlement hingen aan zijn lippen en den liberalen was hij een man naar het hart. En toen in 1880 Gladstone aan het bewind kwam, bood deze den oud-schoenmakersleerling, den koopman in klinknagels en den "weldoener" van Birmingham een ministerszetel aan.

Ziedaar Chamberlain tot de hoogste macht gekomen. Men noemt hem het *enfant terrible* van het ministerie.

Een *enfant terrible*, dat was hij. Hij noemde de lords "kwakzalvers", "bedriegers" en "nietsnutters, die van anderer arbeid leven." Hevig ging hij te keer tegen de koloniale politiek. Hij brandmerkte de campagnes tegen Zoeloeland en Afganistan en riep in de Kamer uit:

"*Wij zijn een christelijk volk en toch zijn wij de oorzaak geweest van den dood van duizenden dapperen, die hun haardsteden verdedigden en streden voor hun vrijheid.*"

Zoo sprak eenmaal dezelfde minister, die de Boeren tot den oorlog gedwongen heeft en die hen nu doet bevechten met dum-dum-kogels en met lydiet!....

Een weinig later noemde Chamberlain lord Salisbury "den moordenaar". En thans is hij verantwoordelijk minister in het kabinet, aan welks hoofd dezelfde lord geplaatst is. En Salisbury, over Chamberlain sprekende, heeft hem aangeduid als "onze woordvoerder". En die woorden zijn toegejuicht in het parlement! O politiek, wat zijt gij soms een samenweefsel van bedrog!

Maar Chamberlain heeft lord Salisbury nooit gespaard:

In 1884 heeft hij van hem gezegd: "Hij is een nog grooter huichelaar dan bijv. de Satan, die een sermoen zou houden tegen de zonde."

In de treurige zaak der bevrediging van Ierlands verlangens heeft Chamberlain een zoo schandelijke rol gespeeld, dat op zekeren dag Parnell opstond in het parlement en Chamberlain beschuldigde het vertrouwen misbruikt te hebben van zijn collega's, en zich bediend te hebben van geheimen, welke hem waren toevertrouwd, om zijn eigen vrienden te verraden. Parnell bood aan om zijn beschuldiging door bewijzen te staven. Er ging een kreet op van de banken der Ieren: "Judas! Judas!"

"Wat hoor ik?" vroeg Parnell, "men noemt u Judas...." En die naam is hem bijgebleven.

Herhaaldelijk heeft men hem in het Lagerhuis te midden der debatten door dit scheldwoord onderbroken. En de Iersche bladen noemen hem steeds Judas Chamberlain.

Chamberlain is een man, die geen gewetensbezwaren schijnt te kennen. Aarzeling merkt men nimmer bij hem. Zijn redevoeringen zijn correct, koud berekend. Hij is sarcastisch en hatelijk, maar hij is een "debatter", bekwaam en slagvaardig, met een heldere en doordringende stem. Geen enkel woord dat hij spreekt, gaat verloren. Eentonig is zijn voordracht, maar iedereen verstaat hem.

Men noemt hem verwaand, zich zelf genoegzaam, iemand die zich zelven op hoogen prijs schat en een onbegrensd zelfvertrouwen heeft. Hij is over zich zelf voldaan en hoort zich zelven gaarne spreken.

Chamberlain is van een iets minder dan middelmatig postuur: een lang voorhoofd, zwarte haren met een enkel grijze er tusschen en breede neusvleugels. Hij is zeer gesoigneerd op zijn persoon. Altijd heeft hij een zeldzame orchidee in het knoopsgat en zijn monocle in het oog. Nog nooit heeft men hem in den ministerraad of in het parlement zien lachen. Zijn voorkomen is nog jeugdig, en toch ligt er over geheel zijn persoonlijkheid een waas van ongevoeligheid. Hij doet aan geen enkele sport — iets ongewoons bij een Engelschman. Hij rijdt noch paard noch fiets, hij gaat ook niet te voet, maar steeds per rijtuig. Hij speelt geen enkel spel. De eenige hartstocht welke hij schijnt te hebben is die voor orchideën; daaraan besteedt hij fabelachtige sommen. Zijn verzameling is vermaard. Hij heeft twintig tuinlieden op zijn villa te Highburry, nabij Birmingham. Men zegt, dat hij *f* 9000 voor een enkele zeldzame plant besteed heeft. Een van zijn zeldzaamste bloemen, met groote kosten uit Zuid-Amerika overgebracht, draagt zijn naam.

Gedurende de zittingsdagen van het parlement vernieuwt hij tweemaal daags de bloem in zijn knoopsgat. En zijn vijanden zeggen, dat de orchidee het symbool is van ijdelheid en onvruchtbaarheid.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 12 Januari 1900, N°. 32, is de Heer F. DE CASAS GANCEDO, tijdelijk aangesteld als vakonderwijzer voor de Spaansche taal op de jongens- en meisjesschool alhier, definitief als zoodanig benoemd.

***

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 13 Januari 1900, N°. 35, is:

1°. aan den Heer W. FERGUSON, griffier enz. te Aruba, waarnemend Officier van Justitie enz. te St. Eustatius, eervol ontslag uit die betrekkingen verleend:

2°. de Heer W. FERGUSON benoemd tot Griffier bij den Raad van Justitie en het Kantongerecht op St. Eustatius, tevens belast met de functien van Notaris, Hypotheekbewaarder, Adjunct-ijker en Scheepsmeter aldaar.

3°. bepaald, dat de Heer FERGUSON voornoemd zal belast blijven met de waarneming der thans door hem vervulde betrekkingen en de Heer H. ELSMANN met de waarneming der betrekking van Griffier aldaar.

***

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 13 Januari 1900, N°. 38, is benoemd tot lid-plaatsvervanger van den Raad van Justitie en tot plaatsvervangend kantonrechter op St. Eustatius, de Heer H. J. SCHREUDER, onderwijzer aldaar.

***

El Imparcial van 19 Januari ll. deelt mede, dat de Heer Mr. J. B. GORSIRA, Advocaat-Generaal, een telegrafisch bericht ontvangen heeft, waarin zijne benoeming tot Lid van het Hof van Justitie gemeld wordt.

Havennieuws.

In een ingezonden stuk, dat ons dezer dagen werd toegezonden doch dat ons wegens den vorm minder geschikt tot plaatsing scheen, werd een klacht geuit, die wij om het billijke daarvan toch hier willen mededeelen.

Er werd gevraagd, waarom de *Gouverneur Van den Brandhof* in den laatsten tijd niet op den van te voren aangekondigden vastgestelden tijd naar de Bovenwindsche eilanden vertrekt? Zoo dikwijls kwam het reeds voor, dat bovengenoemd schip eerst den morgen volgende op den aangegeven dag de reis aanvaardt, dat men nu bijna als regel vaststelt: de *Gouverneur Van den Brandhof* vertrekt een dag later dan is aangegeven.

Daar men echter hiervan geen volkomen zekerheid heeft, ontstaat er zeker een groot ongerief voor de reizigers, doch ook wanneer de *Gouverneur Van den Brandhof* eerst 's morgens vertrekt, dan behoeft de mail reeds niet den vorigen dag ten twee ure gesloten te worden, maar kan dit even goed geschieden na een latere buslichting.

De inzender verlangt daarom, dat wanneer eenmaal het uur van vertrek, hetzij dan 's morgens of 's namiddags, is vastgesteld en in de bladen bekendgemaakt, de vertrektijd niet meer veranderd of uitgesteld worde om particuliere aangelegenheden.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Mrs. John M. D. Brot, Antonia Ma. Brita, Petronilla Beslick, Jan Hendrik de Castro, Jacovo Depor, Felesie Fantijlen, Juan B. Navas, Rosalia Penso, Próspero Ruiz & Co., Senior, Juan Luis Urdaneta, Johanes de Windt, Camilio de Wiende, Eduardo Wolfschon, E. Williams.

Politiezaken.

De Procureur-Generaal in de kolonie Curaçao maakt in het belang van den handel bekend, dat er, volgens ingekomen berichten, wellicht zal getracht worden, hier ter plaatste valsch Amerikaansch papierengeld uit te geven.

Een sterfgeval.

Onze lezers zullen zich nog wel herinneren, dat wij ongeveer twee jaar geleden melding maakten van een jubilé, dat wel droevig, doch daarom niet minder opmerkenswaardig was, namelijk het vijftigjarig verblijf van een melaatsche te Zaquito.

Deze ongelukkige nu, FRANCISCUS SCHOTBORGH, is laatstleden Zondag na ongeveer twee en vijftig jaar in het melaatschen-gesticht te zijn verpleegd geweest, door den dood uit zijn gruwzaam lijden verlost.

Men huivert, wanneer men denkt aan al het lijden, dat die ongelukkige gedurende die lange jaren doorstaan heeft en men zou geneigd zijn te gelooven dat daarom het leven voor hem een last was geworden. Toch was dit niet zoo: de troost, dien de godsdienst biedt en de liefderijke verpleging, welke hij van de Eerwaarde Zusters ontving, deed hem tevreden zijn en met gelatenheid het einde zijner smarten afwachten.

Venezuela.

De toestand in Caracas is allesbehalve rooskleurig. Onder alle voorbehoud deelen wij hier een bericht mede, dat ons dezer dagen ter oore kwam. Generaal CASTRO zou van eenige directeuren van banken te Caracas geëischt hebben

---

Es tata a kita es jas stijf di es biahero, el a pusja un stoel banda di su mama i el a doené su mes glas di bebida. Despues el a haci un senjal coe su companjera di bida i el a bai sinta trankilamente na su lugar. Su wowonan clar i skerpi tabata brilja sperando palabranan di su jioe: ma ningun pregunta tabata bacir. Tabata asina ketoe den es cuarto, koe hende tabata tendé camuamentoe di es relosji na muraja.

Hans Otto a sinta, el a toema un grog i el a hiza cara mira su tata i mama. Es tata a comprendé es idioma ai; é tin algo di bisé, koe ta toca e jioe i de la manera é també. Asina é dici anto.

—Papia mi jioe. Bisa kiko a trecé bo cerca nos.

—Mi por bacié den dos palabra, Hans Otto dici awor, mientra koe su manoenan tabata abri i cera. Den bista di muchoe hende, Hans Otto Von Steinfels pronto lo ta sin honor, i coe toer razon nan lo saké for di sociedad di oficialnan manera un cancer coe sarna.

Despues el a conta coe poco palabra es historia importante di último dianan sin doena aclaracion di com Neinstetten a haja tantoe benganza riba djé. Tampoco el a nombra nomber di Erna Von Harteneck, ora é tabata bisa, koe tabata es paseo di sjers ta causa di loké a socedé.

Na promer palabra caba di su jioe e tata a poné su pipa abao, scuchando coe su cabez bahar padilanti coe masjar atencion. Su cara toer na plooi tabata cendé, su wowonan tabata saca candela, ora Hans Otto tabata papia di ofensanan hacir né. Ora el a caba: el a tapa su cara pensando. Es mama tabata trega manoe di su jioe i miré carinjosamente.

—Bo ta oficial di reserva, es tata dici den djé mes. Promer consecuencia lo ta anto, koe es asuntoe aki lo bini dilanti un consega di honor....

—Lo mi mester toema mi retiro, papa. Hans Otto tabata completa amargamente es palabranan. Mi ta comprendé masjar bon: un homber manera mi no mester usa bistir di rey

E ta sigi.

hem elk 200.000 peso's uit te betalen onder bedreiging van bij weigering hen als gevangenen naar Maracaibo te doen transporteeren.

Toen zij weigerden, werd aan de bedreiging uitvoering gegeven. Echter aan het station werden zij nogmaals aangezocht, waarop zij geneigd waren ieder 125,000 peso's voor te schieten onder voorwaarde, dat de uitbetaling dezer som als een gewone leening zou beschouwd worden.

Wat de toestand nog critieker maakt, is dat dezer dagen van een Fransche bank te Lyon, men meent van de *Crédit Lyonnais*, een telegrafisch bericht te Caracas is ontvangen, waarbij alle crediet voor Venezuela wordt geweigerd. Dientengevolge is te Caracas een paniek ontstaan en moeten alle handelshuizen gesloten zijn.

Colombia.

Wij vernemen met genoegen dat het bericht van den dood van Sanclemente is gebleken valsch te zijn. De nieuwstijdingen uit Columbia worden gunstiger. Behalve in Santander is het geheele land in rust. Het gouvernement beschikt over een leger van 40 000 man, waardoor het niet moeilijk zal zijn het oproerige departement tot onderwerping te brengen.

Ingezonden Mededeelingen.

HERSTEL DER KRACHTEN.

Wij allen schijnen sterk te zijn. Maar wij voelen ook, dat onze spieren zonder kracht zijn, wanneer wij ze noodig hebben bij het werk. Doch wat *is* kracht, wat *brengt* kracht voort? In vijf woorden : *Kracht komt van verteerd voedsel*. En wanneer het spijsverteringsproces wordt belemmerd, wat staat u dan te wachten ? Wel, zwakte, en daarbij nog een werkelooze lever, een verward zenuwgestel, slapeloosheid, vermagering, wezenloosheid, dan verkoudheid met hoest en hoogstwaarschijnlijk een van beiden of een kwijnende tering, die u jarenlang een ellendig bestaan doet voortsleepen, of een vliegende tering, die u in zes weken naar het kerkhof brengt. Ziedaar hoe het met onze krachten gaat en wat er later mede gebeurt. Indien er een macht is om in zulke gevallen te helpen dan is het

HET PREPARAAT

VAN WAMPOLE

dat bereid is uit de voedende bestanddeelen van zuivere Levertraan, door ons getrokken uit versche levers van kabeljauw, *zonder walgelijken smaak en reuk*, vermengd met Hypophosphiten-siroop, Extracten van mout en wilde kersenschillen. Wampole's preparaat wekt den eetlust op, bevordert de spijsvertering, geeft kracht aan ieder werkend lichaamsdeel, zoodat de patient in staat is met goed gevolg een ziekte aan te vallen, die op een andere wijze noodlottig worden kan. Het is een geneesmiddel zoo zoet als honig, bereid in het licht der moderne wetenschap en met de hulp der grootste ondervinding. Het heeft zijns gelijken niet ; zijn verdienste is het preparaat geheel en al eigen. Het is niet een ouderwetsch mengsel, maar een goed werkend geneesmiddel overeenkomstig den tijd, ja zelfs een feit, dat den tijd vooruitgeloopen is. Alleen het onvervalschte preparaat geeft reeds goede resultaten na de eerste dosis. Men kan er niet mede bedrogen worden. Bij alle apothekers wordt het verkocht. (3)

—o—

"EMULSION DE SCOTT".

La "Emulsión de Scott" es una medicina tan necesaria á las mujeres delicadas y enfermizas como lo es á los niños escrofulosos y raquiticos.

Canabe[illegible]. E. Los Andes, Venezuela, Marzo [illegible] de [illegible]

El señor [illegible] Médico Cirujano, certifica que ha prescrito la "Emulsion de Scott" en algunas manifestaciones de la *Escrofulosis* y en ciertos estados de *decadencia orgánica*, siempre con recomendables resultados.

Doctor C. Paris

La Semana Cristiana Ilustrada.

Hemos tenido el gusto de recibir el número correspondiente al último jueves de esta hermosa publicación que nos permitimos recomendar á nuestros lectores como un excelente medio de adquirir á precio sumamente módico un magnifico año cristiano ilustrado con más de 400 bonitos grabados.

Precio por un año 8 fr. 50. Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3, rue Seguier.—Paris.

NEDERLAND.

Begrooting voor Curaçao 1900.

In zijn antwoord op het verslag der Tweede Kamer betreffende deze begrooting erkent de Minister van Koloniën, dat de financieele toestand der kolonie ongunstiger is geworden. De hoop mag worden gekoesterd, dat de uitkomsten van het dienstjaar 1900 niet beneden de verwachtingen zullen blijven, nu verscheidene middelen lager zijn geraamd. De in uitzicht gestelde verordening, waarbij met intrekking van die op de weerbaarheid, een inkomstenbelasting wordt ingevoerd, is, voor zoover hier bekend, nog niet tot stand gekomen. Wat de sisal-cultuur betreft zullen de pogingen door het koloniaal bestuur en door particulieren aangewend, gaarne door den Minister worden ondersteund. In verband met de niet geslaagde pogingen om de hooge rechten, welke in Venezuela o. a. worden geheven van de uit Curaçao ingevoerde goederen verlaagd te krijgen, wordt er op gewezen, dat het een punt van overweging uitmaakt, om den post van consul-generaal tevens zaakgelastigde te Caracas van de Staatsbegrooting te doen vervallen.

BUITENLAND.

Engeland.— Chamberlain is in weerwil van het dreigende oproer zijn doctorstitel *honoris causa* in de Iersche hoofdstad gaan halen. Als wat slechts met de officieele wereld in betrekking staat, heeft den minister van koloniën met de hoogst mogelijke eerbewijzen overladen, doch van de zijde des publieks werd hij op allesbehalve vereerende wijze verwelkomd. En 't is maar een geluk ook, dat de luide toejuichingen welke Chamberlain ten deel vielen, uit den boezem van het volk bijna overal met een luid gesis en gefluit beantwoord werden.

Om zich wegens deze manifestatie der menigte te wreken en tevens aan de kreten, die van alle zijden tegen den oorlog gehoord werden, een einde te maken, begingen ongeveer 150 studenten van het Trinity College eene dwaasheid, welke hen straks bitter berouwen zal. Zij trokken in optocht achter de *Union Jack*, de Engelsche vlag, naar het Mansion House, het stadhuis, richtten er verschillende verwoestingen aan en maakten zich meester van de groene Iersche vlag, welke zij aan stukken scheurden en vervolgens aan den wind prijs gaven.

Deze beleediging aan het adres der Iersche patriotten zal niet ongestraft blijven, en de studenten van het Trinity College moeten wellicht reeds zeer spoedig de ondervinding opdoen hoe hun onvergeeflijke daad aan de Britsche regeering ernstige moeilijkheid berokkent. Want schennis en onteering hunner vlag is wel een der grootste beleedigingen, welke men den zonen van het groene Erin heeft kunnen aandoen.

Zeker ware het van Chamberlain verstandiger geweest, indien hij aan de uitnoodiging van het Britsche College in de Iersche hoofdstad geen gehoor had gegeven, want dat zijn verblijf te Dublin van ernstige betoogingen vergezeld zou gaan, was natuurlijk te verwachten. En hadden Chamberlains vereerders het oogenblik ook wel goed gekozen, om hem een bewijs hunner onverdeelde (en welverdiende?) hoogachting te leveren ?

Waarlijk, de Britsche minister had in dezen tijd van troebelen wel iets anders te doen, dan aan een of andere hoogeschool een hem aangeboden doctorstitel te gaan halen.

Transvaal. — Een medewerker van Dalziel te Pretoria heeft daar een onderhoud gehad met generaal Lucas Meijer, die het bevel over de Boeren voerde bij het gevecht op den Talanaheuvel, ten noorden van Dundee (slag bij Glencoe van de Engelschen). Van hetgeen hij mededeelde is natuurlijk een groot deel reeds bekend, maar het is toch de moeite waard om hier nog melding te maken van het volgende:

De Boeren hadden op den Talanaheuvel (Smitskop), 900 man en vier kanonnen, geen maxims. De Britsche infanterie deed herhaaldelijk flinke pogingen om het kopje te bestormen, maar geen van hun soldaten heeft den top bereikt. Om drie uur 's middags zond Meijer den rijder Taljaard naar den Britschen opperbevelhebber met de volgende boodschap: „Ik ben voornemens tijdelijk met schieten op te houden, om de dooden en gewonden naar de veldhospitalen te laten overbrengen." Generaal Symons antwoordde: „Ik stem toe in de opschorting der vijandelijkheden, mits de Boeren de posities die zij nu innemen niet anders verlaten dan om naar de grens terug te trekken. Ik ben ernstig gewond."

Generaal Meijer schreef toen: „Ik neem die schikking aan, het spijt mij te vernemen dat gij gewond zijt."

Aan de Boeren werd toen last gegeven niet meer te schieten en de commando's op de Buffelrivier terug te trekken. Deze terugtocht werd zeer ordelijk ten uitvoer gebracht; ook de geheele artillerie der Boeren werd medegenomen, zonder dat de Engelschen tusschenbeide kwamen.

Alle telegrammen over de vlucht van de Boeren zijn dus onwaar, en evenzoo het verhaal dat kanonnen veroverd of onbruikbaar gemaakt waren. Het is ook niet waar, dat een afdeeling Britsche ruiterij een maxim na dit veroverd te hebben in den steek liet.

— Het zijn kranige figuren, de lords Roberts en Kitchener, die met het opperbevel der Britsche troepen in Zuid-Afrika zijn belast.

Veldmaarschalk lord Frederick Roberts is 67 jaren oud : hij werd in Ierland geboren, heeft in Indië gevochten, Afghanistan onderworpen en Kaboel bezet, Natal bestuurd, Transvaal geregeerd in den tijd der Britsche overheersching, en Birma veroverd. Tot loon kreeg hij den peers-titel, en hij zou opperbevelhebber der Britsche troepen over de gansche wereld zijn geworden, als de hofinvloeden van den ouden generaal lord Wolseley niet hadden gezegevierd. Roberts is een vastbesloten man; de Engelsche pers vreest, dat hij alle oorlogscorrespondenten zal wegjagen, zooals hij ook in Afghanistan deed, maar de soldaten houden veel van hun "ouwen Bob".

Kitchener, den onderbevelhebber, kent men uit de laatste jaren. Hij commandeerde in Egypte, dreef de zegevierende Mahdisten terug, versloeg hen bij Omdurman, heroverde Khartoem en joeg den Franschen majoor Marchand uit Fashoda, op gevaar af een oorlog tusschen Engeland en Frankrijk te ontketenen. Ook hij werd met een lordstitel beloond.

Maar.... maar.... Hoe knappe generaals ook, Roberts en Kitchener zijn slechts gewend aan het bevechten van Hindoes en Maleiers, Arabieren en negers, wilden en halfwilden, die geen artillerie hebben, slecht zijn bewapend en geen krijgstaktiek kennen. Nu zullen zij staan tegenover strategen eersten rang en uitmuntende scherpschutters, tegenover goed geleide artillerie. Nu worden geen slachtpartijen meer van hen gevraagd, maar echte oorlogs-operaties.

Zullen zij zich veldheeren toonen, of zal hun krijgsroem tenonder gaan, zooals die van sir Redvers Buller verdwenen is ?....

Men zegt in militaire kringen te Londen, dat het eerste werk van lord Roberts is geweest, aan de generaals die ten westen en ten zuiden van den Vrijstaat opereeren, het bevel te seinen hun troepen ten oosten achter De Aar saam te trekken in afwachting van zijn aankomst en die der versterkingen.

Zeker, dit is licht te commandeeren. Maar hoe moet het worden gedaan ?

Om bij De Aar te komen moet Methuen zuidwaarts trekken. En er wordt bericht, dat commandant Van der Merve uit Jacobsdal is vertrokken met een sterke afdeeling Boeren, om den Britten den terugtocht te beletten.

Om bij De Aar te komen, moeten French en Gatacre westwaarts trekken. Maar de een zit bij Arundel, de ander bij Sterkstroom, en de Boeren houden hen van elkander gescheiden, trachtende hen in te sluiten.

— De vorige week maakten we met een paar woorden melding van een gevecht, dat den 5den en 6den dezer bij Ladysmith geleverd is. De volgende bijzonderheden zijn ons daarvan bekend geworden. Tegen hunne gewoonte in waren de Boeren offensief te werk gegaan en wilden Caesars-kamp, eene vooruitgeschoven verschansing der Engel-

schen ten Zuiden van Ladysmith, stormenderhand nemen. De strijd heeft niet minder dan 17 uren geduurd: en dat het er warm toegegaan is blijkt uit de telegrammen van Generaal White. Volgens deze vielen de Boeren onversaagd en dapper op de Engelsche stellingen aan. Sommige punten werden tot driemaal door hen genomen en verloren. Op één gewichtig punt dat zij bemachtigd hadden, hielden zij zich geheel den dag door moedig staande, en deden van daaruit den vijand veel afbreuk. Zóó stoutmoedig bestormden zij de vijandelijke stellingen, dat de Gordon Highlanders en de Manchesters gebruik moesten maken van de bajonet om ze terug te drijven. Dat bij die intieme kennismaking hunne kogels niet misten blijkt uit de opgaven der verliezen van de Engelschen. Gedood werden 17 officieren en 120 minderen; onder de gewonden, die natuurlijk talrijker zijn dan de gesneuvelden, bevonden zich 23 officieren. In den nacht, die op het gevecht volgde, trokken de Boeren naar hun kamp terug. Berichten van Buller voegen er nog bij dat hij, verontrust door de alarmeerende heliogrammen van White tijdens het gevecht, eene vrij sterke troepenmacht op Colenso afzond, bestaande uit eene divisie onder Generaal Clery, in de rechterflank gedekt door Generaal Barton en in de linkerflank door Generaal Hilyard. Deze beweging had waarschijnlijk ten doel de aandacht der Boeren van Ladysmith af te leiden. Hoewel Clery tot op 1200 M. afstand van de versterkingen der Boeren naderden en eenige granaten op hen liet afschieten, werd er niet geantwoord.

Over de inname van Kuruman, waarvan in ons vorig nummer ook sprake was, meldt de Veldcornet Visser volgens een telegram uit Pretoria van 11 Januari: In den vroegen morgen van Maandag l. l. richtte ik het geschut op de stad en zette de beschieting heel den dag voort. Tegen den avond gaf het garnizoen zich over en leverde de wapenen uit. Wij namen de bezetting gevangen, bestaande uit 120 man, waaronder de kapiteins Bates en Dennison, 7 Luitenants en den magistraat der stad Hilliard. Te samen met een voorraad van buitgemaakte ammunitie en levensmiddelen werden de gevangenen via Vrijburg naar Pretoria opgebracht. (*Cath. News Trinidad.*)

Deze week hield de kabel ons in gespannen verwachting, doch bracht weinig belangrijk nieuws. Het gerucht, als zou Methuen, de bevelhebber der Engelsche troepen bij de Modderrivier, krankzinnig zijn geworden, blijkt waarheid te behelzen. Als zijn opvolger werd eerst Mac Donald, later Generaal Tucker genoemd. In den toestand van het Engelsche leger bij Colesberg, Sterkstroom en Modderrivier is geen verandering gekomen. Van Kimberley hoort men reeds sinds geruimen tijd niets en van Mafeking wordt alleen bericht, dat de Boeren den 12n. dezer het bombardement hebben hervat. Met spanning ziet men nu den uitslag van Bullers veldtocht te gemoet. Maarschalk Roberts heeft bereids zijn plannen goedgekeurd. Zijn leger bestaande uit 30000 man zoekt de Tugela over te trekken. De Boeren hebben alle bruggen over de rivier op eene enkele na doen springen. Deze is onmisbaar in de verbindingslijn van Colenso met de hoofdmacht, die op den noordelijken oever van de Tugela bij Ladysmith gekampeerd ligt. Door hunne hoofdmacht op dit punt te concentreeren hebben ze dit dubbel voordeel, dat ze pressie op het beleg van Ladysmith kunnen uitoefenen en tevens zich een veiligen aftocht kunnen verzekeren, ingeval ze moeten terugwijken.

Deze laatste veronderstelling is gegrond op hunne bekende gewone tactiek. Thans staan de strijdende partijen op den vooravond van een bloedig treffen. Van beide zijden worden alle krachten ingespannen. De Engelschen steunen op eene meer dan dubbele overmacht, op hunne dumdumkogels en moordende lyddietbommen, op hunne duizendtallen van flikkerende bajonetten en lansen. De Boer grondt zijn vertrouwen op zijn nooit falend „vuurroer, op het goed recht, dat hij verdedigt, maar bovenal op God.

Dat Hij, die even goed door weinigen als door velen de overwinning kan doen behalen, hunne wapenen zegene!

ADVERTENTIEN.

TIJD-TAFEL

der stoomschepen van "the Red D Line" tusschen
NEW-YORK.
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1900.	Caracas	Hildur	Philph^a.	Marcb^o.	Caracas	Hildur	Philph^a.	Marcb^o.
Vertrekt van NEW YORK	Jan. 6	Jan. 12	Jan. 20	Jan. 26	Feb. 6	Feb. 10	Feb. 20	Feb. 24
Doet SAN JUAN aan	,, 11		,, 25	Feb. 1	,, 11		,, 25	Maart 2
" PONCE ,,	,, 12		,, 26	,, 2	,, 12		,, 26	,, 3
,, CURAÇAO ,,	,, 14	,, 21	,, 28	,, 4	,, 14	,, 19	,, 28	,, 5
Komt aan te LA GUAYRA	,, 15		,, 29		,, 15		Maart 1	
Vertrekt van ,,	,, 17		,, 31		,, 17		,, 3	
Komt aan te PTO. CABELLO	,, 18		Feb. 1		,, 18		,, 4	
Vertrekt van ,,	,, 19		,, 2		,, 19		,, 5	
Komt aan te CURAÇAO	,, 20		,, 3		,, 20		,, 6	
Vertrekt van ,,	,, 21	,, 29	,, 4	,, 12	,, 21	,, 26	,, 7	,, 11
Doet LA GUAIRA aan	,, 22		,, 5		,, 22		,, 8	
,, PONCE ,,	,, 24		,, 7	,, 14	,, 24		,, 10	,, 16
,, SAN JUAN ,,	,, 25		,, 8	,, 15	,, 25		,, 11	,, 17
Komt aan te NEW-YORK	,, 30	Feb. 7	,, 13	,, 12	Maart 2	Maart 7	,, 16	,, 23

CURACAO-MARACAIBO DIENST.

	Merida	Hildur	Merida	Marcb^o.	Merida	Hildur	Merida	Marcb^o.
Vertrekt van CURACAO	Jan. 14	Jan. 22	Jan. 28	Feb. 5	Feb. 14	Feb. 20	Feb. 28	Maart 6
Komt aan te MARACAIBO	,, 15	,, 23	,, 29	,, 6	,, 15	,, 21	Maart 1	,, 7
Vertrekt van ,,	,, 18	,, 28	Feb. 1	,, 11	,, 18	,, 25	,, 4	,, 13
Komt aan te CURACAO	,, 19	,, 29	,, 2	,, 12	,, 19	,, 26	,, 5	,, 14